

UPPSALA
UNIVERSITET

2021-11-11 Dnr SAMFAK 2021/155

Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå i statskunskap

Fastställd av Samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden 2021-11-11

Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå i statskunskap

1. Mål för utbildningen

För doktorsexamen skall, enligt examensordningen, doktoranden

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av statsvetenskaplig forskning samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av statskunskapen,
- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med statsvetenskapliga metoder i synnerhet
- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskaps-samhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap,
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande,
- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används

Dessa mål gäller i tillämpliga delar även för licentiatexamen.

För doktorander antagna till utbildning på forskarnivå i statskunskap, som även ingår i forskarskola med doktorander från andra ämnen, kan ytterligare mål preciseras i särskild studieplan för forskarskolan.

2. Behörighet och förkunskapskrav

För att bli antagen till utbildning på forskarnivå krävs det att sökanden har grundläggande behörighet och den särskilda behörighet som fakultetsnämnden kan ha föreskrivit, och bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att tillgodogöra sig utbildningen. (jfr. SFS 2010:1064, HF 7 kap 35 §). Samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden fattar beslut om föreskrifter om särskild behörighet (AFUU 2 §, RUF 4 §).

2.1. Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet har den som har avlagt en examen på avancerad nivå, fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande

kunskaper. Fakultetsnämnden får för en enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet, om det finns särskilda skäl. (jfr. SFS 2010:1064, HF 7 kap 39 §). Beslut om undantag från krav på grundläggande behörighet fattas av Samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden (AFUU 1 §).

2.2. Särskild behörighet

För särskild behörighet att antas till utbildning på forskarnivå i statskunskap krävs att den sökande har godkänt resultat på kurser om 90 högskolepoäng i statskunskap. Särskild behörighet har också den som i annan ordning inom eller utom landet förvärvat motsvarande kunskaper.

3. Antagning och urval

3.1. Information och utlysning

Utllysning av platser inom utbildning på forskarnivå sker på Uppsala universitets webbplats <http://www.uu.se> minst tre veckor före ansökningstidens utgång. Vidare återfinns på institutionens webbplats information om hur antagningen till utbildning på forskarnivå går till, tidpunkt för utannonsering av platser inom utbildning på forskarnivå, de handlingar som skall bifogas ansökan, utbildningens uppläggning och dess finansieringsformer.

3.2. Antagning

Antagning till utbildning på forskarnivå och fördelning av studiestöd sker med öppenhet och i konkurrens. Antagning sker i normalfallet en gång per år. Ansökan om antagning görs elektroniskt via universitets hemsida.

Fakultetsnämnden får till utbildning på forskarnivå bara anta sökande för vilka det finns en plan för studiefinansiering under hela utbildningstiden. Fakultetsnämnden får dock anta sökande som har någon annan form av studiefinansiering, om nämnden bedömer att finansieringen kan säkras under hela utbildningen och att sökanden kan ägna så stor del av sin tid åt utbildningen att den kan slutföras inom fyra år vad gäller licentiatexamen och åtta år vad gäller doktorsexamen. (jfr. SFS 2010:1064, HF 7 kap 36 §, RUF 3 §)

Samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden har delegerat till prefekten vid Statsvetenskapliga institutionen att efter samråd med institutionens handledare besluta om antagning till utbildning på forskarnivå. Antagning av externt finansierade doktorander beslutas av Samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden. Fakultetsnämnden ska även besluta vid antagning till studier på 120 högskolepoäng som avslutas med licentiatexamen, utbildning på deltid samt för sökande med finansiering från andra lärosäten.

3.3. Urval

Urval bland sökande som uppfyller behörighetskraven skall göras med hänsyn till deras förmåga att tillgodogöra sig utbildning på forskarnivå och baseras på följande bedömningsgrunder:

Tidigare genomförda självständiga arbeten av vetenskaplig karaktär (särskilt examensarbeten på grundläggande och avancerad nivå) granskas med avseende på självständighet, metodisk klarhet och teoretisk medvetenhet, analytisk och stilistisk stringens samt kritiskt förhållningssätt. I någon mån beaktas även den sökandes studiebakgrund och förkunskaper.

Enbart det förhållandet att en sökande bedöms kunna få tidigare utbildning eller yrkesverksamhet tillgodoräknad för utbildningen får dock inte vid urval ge sökanden företräde framför andra sökande. (jfr. SFS 2010:1064, HF 7 kap. 41 §)

4. Utbildningens innehåll och uppläggning

4.1. Utbildningens uppläggning

Utbildning på forskarnivå i statskunskap avslutas med doktorsexamen eller licentiatexamen. Utbildningen skall omfatta 240 högskolepoäng för doktorsexamen och 120 högskolepoäng för licentiatexamen. En doktorand som antagits till utbildning på forskarnivå som skall avslutas med doktorsexamen kan, om hen så önskar, avlägga licentiatexamen som ett etappmål.

En sökande kan också, om hen så önskar och fakultetsnämnden bedömer det som lämpligt, bli antagen till utbildning på forskarnivå om 120 högskolepoäng som avslutas med licentiatexamen. (jfr. AFUU 3 §)

Utbildning på forskarnivå i statskunskap som avslutas med doktorsexamen omfattar fyra års nettostudietid och består av en kursdel om 60 högskolepoäng och en doktorsavhandling om 180 högskolepoäng.

Utbildning på forskarnivå i statskunskap som avslutas med licentiatexamen omfattar två års nettostudietid och består av en kursdel om 60 högskolepoäng och en licentiatuppsats om 60 högskolepoäng.

Kursläsningen och avhandlingsarbetet skall bedrivas parallellt. Även om det första året domineras av kursläsning, skall doktoranden tidigt påbörja sitt avhandlingsarbete. Detta arbete avrapporteras vid institutionens forskarseminarium. En första avstämning sker den tredje terminen då doktoranden ventilerar sin introduktionspromemoria eller plan för avhandlingen. Därefter skall doktoranden ventilera ytterligare minst två avhandlingsetapper på forskarseminariet. Doktoranden skall fortlöpande diskutera hur utbildningen fortskrider med sina handledare.

För doktorander som är anställda vid annat lärosäte eller ingår i forskarskola, kan presentationer av avhandlingsavsnitt och avstämningar samordnas med samverkande parter, under förutsättning att ovan nämnda krav uppfylls.

4.2.Handledning

För varje doktorand skall utses två handledare, varav en huvudhandledare med huvudansvar för utbildningen inklusive avhandlingsarbetet. En av handledarna skall vara anställd vid eller adjungerad till Uppsala universitet. Handledarna skall ha doktorsexamen/motsv. och åtminstone en av handledarna skall vara docentkompetent. (jfr. 1 § AFUU)

Doktoranden har rätt till handledning under utbildningen, så länge inte rektor med stöd av HF 6 kap. 30 § beslutar något annat. En doktorand som begär det skall få byta handledare. (jfr. SFS 2010:1064, HF 6 kap 28 §).

Huvudhandledare bör ha genomgått eller bör senast under sitt första år som handledare genomgå handledarutbildning och detsamma rekommenderas för biträdande handledare. I uppdraget som handledare ingår ansvar för att forskningen utförs i enlighet med god forskningssed och med erforderliga etiska tillstånd.(jfr. UFV 2019/641)

4.3 Individuell studieplan

För varje doktorand skall det upprättas en individuell studieplan. På delegation av Samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden skall den fastställas av Statsvetenskapliga institutionens prefekt, efter samråd med doktoranden och hans eller hennes handledare.

Den individuella studieplanen skall innehålla en tidsplan för doktorandens utbildning, uppgifter om hur doktorandens handledning är organiserad, en beskrivning av de åtaganden i övrigt som doktoranden och fakultetsnämnden (dvs. institutionen) har under utbildningstiden, och vad som i övrigt behövs för att utbildningen hela tiden skall kunna bedrivas på ett effektivt sätt.

Av den individuella studieplanen ska det framgå hur den forskarstuderande genom handledning och andra utbildningsinslag rörande forskningsetik, särskilt med avseende på god forskningssed och etikprövning, ska utveckla sin förmåga att ta ansvar för att god forskningssed följs i forskningen.

Den individuella studieplanen följs upp av fakultetsnämnden minst en gång per år. Vid uppföljningen skall doktoranden och huvudhandledaren informera fakultetsnämnden om hur utbildningen framskrider. Fakultetsnämnden kan då eller vid något annat tillfälle när det är motiverat göra de ändringar i den individuella studieplanen som behövs. Utbildningstiden får förlängas bara om det finns särskilda skäl för det. Sådana skäl kan vara ledighet på grund av sjukdom, för tjänstgöring inom totalförsvaret eller för förtroendeuppdrag inom fackliga organisationer och studentorganisationer eller föräldraledighet. Innan en ändring görs skall doktorand och handledarna ges möjlighet att yttra sig.

Doktoranden, handledarna och prefekten skall skriftligen intyga att de har tagit del av den individuella studieplanen och de ändringar som görs i den. (jfr. SFS 2010:1064, HF 6 kap 29 §)

Blankett för individuell studieplan hämtas på fakultetens webbplats www.samfak.uu.se.

5. Kurser

Utbildning på forskarnivå i statskunskap som avslutas med doktorsexamen består av en kursdel med obligatoriska kurser omfattande 60 högskolepoäng fastställda av institutionens styrelse. Kurserna ska vara fördelade på allmänorienterande kurser om forskningsfronten inom olika delar av statsvetenskapen, samt på kurser inriktade på avancerad samhällsvetenskaplig metod, vetenskapsteori och god forskningssed.

Utbildning på forskarnivå i statskunskap som avslutas med licentiatexamen består av en kursdel omfattande 60 högskolepoäng obligatoriska kurser (se ovan).

5.1. Kunskapsprov

Varje kurs inom utbildning på forskarnivå avslutas med skriftligt eller muntligt prov. Proven bedöms med något av betygen godkänd eller underkänd. Betyget skall bestämmas av en av prefekten särskilt utsedd lärare (examinator). Enligt Samhällsvetenskapliga fakultetsnämndens beslut får följande lärare utses som examinators inom utbildning på forskarnivå: Professorer, docenter, universitetslektor som avlagt doktorsexamen och prövats av rekryteringsgrupp (sökta och fått anställning i konkurrens), biträdande lektor samt forskarassistent.

5.2. Tillgodoräknande

Doktorand som vid annan högskoleenhet godkänts på kurs med innehåll och nivå som motsvarar någon av de obligatoriska kurserna har rätt att tillgodoräkna sig dessa efter beslut av examinator på forskarutbildningen.

6. Avhandling och disputation

6.1. Avhandling

Doktorsavhandlingen skall utformas antingen som ett enhetligt, sammanhängande vetenskapligt verk (monografiavhandling) eller som en kort sammanfattning – ramberättelse – av vetenskapliga uppsatser, vilka doktoranden har författat ensam eller gemensamt med annan person (sammanläggningsavhandling).

Doktorsavhandlingen, eller i förekommande fall de vetenskapliga uppsatserna/artiklarna, skall ha sådan kvalitet att den/de uppfyller rimligt ställda krav för att antas till publicering i ett vetenskapligt forum.

Avhandlingar och uppsatser inom sammanläggningsavhandlingar som författas av flera personer kan tillgodoräknas i licentiat- eller doktorsexamen enbart om det i huvudsak går att särskilja författarnas insatser. (jfr. 6 § AFUU)

Ämnet för avhandlingen och avhandlingens språk bestäms tillsammans med handledarna. Till varje avhandling skall fogas ett kortfattat engelskspråkigt referat (*abstract*).

Avhandlingsmanuskripten skall läggas fram vid ett eller flera forskningsseminarier eller genomgå motsvarande granskning genom institutionens försorg. Anslag av statsmedel till tryckning av doktorsavhandling utgår enligt av fakultetsnämnden bestämda regler.

Detta gäller, i tillämpliga delar, även licentiatuppsatser.

6.2. Disputation

Doktorsavhandlingen skall försvaras muntligen vid en offentlig disputation. Tid och plats för disputationen beslutas av dekanus. Disputation och licentiatseminarium får äga rum under terminstid samt under sommaruppehållet med undantag för perioden 15 juni t.o.m. 15 augusti. (jfr. RUF 11 §)

Disputationen skall tillkännages i god tid (minst tre veckor) genom elektronisk spikning. Förkortad tillgänglighetstid får medges av dekanus endast om det finns synnerliga skäl.

Perioden 15 juni t.o.m. 15 augusti får inte räknas in i tillgänglighetsperioden.

De så kallade spikbladen ska publiceras digitalt. För sammanläggningsavhandlingar gäller även obligatorisk digital publicering av kappan.

Avhandlingen ska under minst tre veckor före disputationen finnas tillgänglig i det antal exemplar som behövs för att möjliggöra en tillfredsställande granskning av avhandlingen före disputationen (Se RUF 9 §). Därutöver ansvarar institutionerna för distribution av avhandlingar till handledare, betygsnämnd, ordförande vid disputationen, samt opponent. Publicering, tryckning och distribution av avhandling ska ske på sådant sätt att nettostudietiden kan upprätthållas.

Uppsala universitets riktlinjer för utbildning på forskarnivå anger att en avhandling ska under minst tre veckor innan disputation finnas tillgänglig på universitetsbiblioteket i det antal exemplar som behövs för att möjliggöra en tillfredsställande granskning av avhandlingen före disputation (UFV 2019/641). Fakultetsnämnden har delegerat till institutionsstyrelsen att besluta om minimiantal för tryckta upplagor av olika typer av avhandlingar (SAMFAK 2021/144). Institutionen ansvarar för att avhandlingen sprids till lämpliga mottagare, däribland opponent, betygsnämnd och ordförande vid disputationen samt till institutioner inom landet med forskning och utbildning på forskarnivå inom det vetenskapsområdet som avhandlingen tillhör.

Disputationen ska ledas av en ordförande. Vid disputationen ska det finnas en opponent. Beslut om ordförande vid disputationen, opponent samt betygsnämnd fattas av dekanus efter ansökan på en blankett, som kan hämtas på fakultetens webbplats www.samfak.uu.se.

Opponenten har rätt att vara närvarande vid sammanträden med betygsnämnden och delta i överläggningarna men inte i besluten. Detsamma gäller huvudhandledaren.

Normalt består en betygsnämnd vid Samhällsvetenskapliga fakulteten i Uppsala av tre ledamöter, varav en ska väljas till ordförande. Sammansättningen skall normalt vara följande: en ledamot kommer från den egna institutionen, en ledamot kommer från en annan institution inom Samhällsvetenskapliga fakulteten vid Uppsala universitet och en ledamot kommer från ett annat lärosäte, därtill bör en reserv utses. (jfr. UFV 2019/641) Den som har varit handledare för doktoranden får inte ingå i nämnden annat än om det finns synnerliga skäl, och då först efter beslut av rektor. Nämnden skall utse ordförande inom sig. Vid utseende av betygsnämnden skall en jämn könsfördelning eftersträvas.

2021-11-11

Sålunda skall betygsnämnden bestå av såväl kvinnor och män, om inte synnerliga skäl talar emot detta. Dispens kan endast beviljas av dekanus.

En doktorsavhandling skall bedömas med något av betygen godkänd eller underkänd. Någon motivering till beslutet godkänd skall ej anges i beviset eller i betygsnämndens protokoll. En ledamot i betygsnämnden som vill reservera sig mot majoritetens beslut kan i protokollet eller annan besluts-handling, dock ej i examensbeviset, låta anteckna avvikande mening. Vid betygsättningen skall hänsyn tagas till innehållet i avhandlingen och till försvaret av avhandlingen. Betyg för en doktorsav-handling skall beslutas av betygsnämnd, som utses särskilt för varje avhandling.

Alla kurspoäng bör vara avklarade innan disputation äger rum.

6.3. Licentiatseminarium

Licentiatuppsatsen skall försvaras muntligt vid ett offentligt seminarium. Den bedöms med något av betygen godkänd eller underkänd. Vid betygsättningen skall hänsyn tagas till innehållet i uppsatsen och till försvaret av den.

Betyget bestäms av en examinator, som utses av prefekten.

Alla kurspoäng bör vara avklarade innan seminariet äger rum.

7. Examen

Doktorsexamen i statskunskap uppnås efter att doktoranden fullgjort en utbildning på forskarnivå om 240 högskolepoäng inom statskunskap och därvid har fått betyget godkänd vid de prov som ingår i utbildningen samt författat och vid en offentlig disputation försvarat en doktorsavhandling, som godkänts av betygsnämnden.

Licentiatexamen i statskunskap uppnås efter att doktoranden fullgjort en utbildning på forskarnivå om 120 högskolepoäng inom statskunskap och därvid har fått betyget godkänd vid de prov som ingår i utbildningen samt författat och vid ett seminarium försvarat en licentiatuppsats, som godkänts av examinator.

Examensbevis utfärdas av rektor efter ansökan till Examensenheten.

8. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Föreliggande studieplan träder i kraft 11 november 2021. Tidigare studieplan upphör att gälla doktorander som antas till utbildning på forskarnivå efter detta datum. Doktorander som antagits före detta datum kan, om det med hänsyn till utbildningens gång är möjligt, begära att få övergå till den nya studieplanen. Beslut om övergång till ny studieplan fattas av prefekten efter samråd med handledare och examinator, som skall bevilja eventuella dispenser från obligatoriska moment i den nya studieplanen. Doktorander som antagits enligt tidigare gällande studieplan har rätt att fullfölja utbildningen enligt denna.

9. Övriga anvisningar

Gällande författningsbestämmelser om utbildning på forskarnivå framgår av:

- Högskoleförordningen (HF), kap. 5 (anställning som doktorand), kap. 6 (utbildningen) och kap. 7 (tillträde till utbildningen)

2021-11-11

- Antagningsordning och föreskrifter för betyg inom utbildning på forskarnivå vid Uppsala universitet (AFUU), UFV 2012/2057
- Riktlinjer för utbildning på forskarnivå vid Uppsala universitet (RUF), UFV 2019/641
- Samhällsvetenskapliga fakultetsnämndens delegationsordning och beslutsstrukturer (www.samfak.uu.se)
- Delegation av beslut om minimiupplaga av doktorsavhandlingar SAMFAK 2021/144